

АРТЪР КОНАН ДОЙЛ КЛУБЪТ НА ЧЕРВЕНОКОСИТЕ

Превод от английски: Йордан Костурков, —

chitanka.info

Един ден миналата есен се отбих у моя приятел Шерлок Холмс и го сварих да разговаря с пълен червендалест възрастен мъж с огненочервена коса. Извиних се, че идвам така ненадейно, и понечих да си тръгна, но Холмс почти насила ме въведе в стаята и затвори вратата зад гърба ми.

— Напротив, идваш тъкмо навреме, драги ми Уотсън — сърдечно ме увери той.

— Опасявам се, че ти преча. Виждам, че си зает.

— Да, зает съм наистина.

— В такъв случай ще почакам в съседната стая.

— Не, не — възрази Холмс и се обърна към събеседника си: — Господин Уилсън, този джентълмен беше мой ценен помощник при успешното разрешаване на много от случаите, с които съм се заемал, затова смятам, че ще ми бъде особено полезен в разясняването и на вашия въпрос.

Пълният господин се понадигна от стола, кимна ми леко за поздрав и ме изгледа изпитателно с малките си, полускрити в подпухналите клепачи очи.

— Настани се на канапето, Уотсън — покани ме Холмс, а той самият се отпусна в креслото и допря пръстите на двете си ръце, както правеше обикновено, когато размишляваше над нещо. — Отлично зная, драги ми Уотсън, че споделяш моето влечение към всичко странно и необичайно, излизащо от рамките на еднообразното ни и скучно ежедневие. Иначе едва ли би си водил с такова увлечение подробни записки за случаите, които разследвам и които, позволи ми да те упрекна, в усърдието си нередко поразкрояваш.

— Но всички тези случаи са наистина изключително интересни — оправдах се аз.

— Спомняш ли си обаче какво ти казах онзи ден, когато се канехме да се заемем с не особено сложната задача, възложена ни от госпожица Мери Съдърланд — че и най-смелото въображение не може да съчини необичайните и невероятни неща, които понякога се случват в живота.

— Твърдение, в което си позволих волността да се усъмня.

— Ако продължаваш да упорстваш, драги докторе, ще ме принудиш да те затрупам с факти, които накрая ще те убедят, че съм прав. Да вземем за пример историята на господин Джейбс Уилсън,

който бе така любезен да ме посети тази сутрин, за да ми я разкаже. Уверявам те, отдавна не бях чувал нещо толкова интересно. Това, което се е случило с господин Уилсън, наистина изглежда необикновено. Неведнъж съм ти казвал, че зад странното и необикновеното често се крият не големи, а съвсем дребни престъпления или дори деяния, които далеч нямат престъпен характер. В дадения случай не мога веднага да преценя дали става въпрос за престъпление, но събитията наистина са крайно, крайно необикновени. Господин Уилсън, бъдете така добър да повторите разказа си. Моля ви за това не само за да може моят приятел доктор Уотсън да чуе историята, но и за да я изслушам отново и аз, тъй като е толкова странна, че не бих желал да пропусна и най-дребните подробности. Обикновено тъкмо подробностите ми помагат да си припомня хилядите сходни случаи, които съм разследвал. Принуден съм да призная обаче, че в практиката си не съм се сблъсквал с подобно произшествие.

Пълният клиент изпъчи гордо гърди, извади от вътрешния джоб на редингота си мръсен омачкан вестник и го разгърна на коляното си. Когато сведе глава и зашари с очи по колоната с обявления, аз се възползвах от момента да го огледам и да се опитам чрез метода на Шерлок Холмс по облеклото и изобщо по цялата му външност да си извадя заключения, що за човек е.

За съжаление наблюденията ми не надхвърлиха онова, което бе очевидно още от пръв поглед. Посетителят явно бе най-обикновен дребен търговец, възпълен, самодоволен и глуповат. Носеше издути на коленете сиви пепитени панталони, разкопчан, не особено чист черен редингот и сива жилетка, от чието джобче се подаваше масивен месингов ланец, на който бе окачена наподобяваща украшение продупчена в средата правоъгълна метална пластинка. Протрит цилиндър и избеляла кафява пелерина с измачкана кадифена яка лежаха на стола до него. И тъй, колкото и да разглеждах непознатия, нищо не ми направи впечатление освен огненочервената коса и мрачния недоволен израз на лицето му.

Шерлок Холмс веднага забеляза безуспешния ми опит да стигна до някакви по-задълбочени изводи, поклати глава, усмихна се и рече:

— Като изключим най-очевидните данни — че господин Уилсън някога се е занимавал с физически труд, че смърка енфие, че е

франкмасон, че е бил в Китай и че напоследък е прекарал дълго време в писане, — и аз самият не мога да кажа нищо повече за него.

Господин Джейбс Уилсън подскочи от изненада и без да сваля пръст от колоната с обявленията във вестника, впери поглед в приятеля ми.

— Откъде, за Бога, знаете всичко това, господин Холмс? — попита той. — Откъде научихте например, че съм се занимавал с физически труд? Като млад наистина бях корабен дърводелец.

— По ръцете ви личи, драги ми господине. Дясната ви ръка е по-голяма от лявата. Работили сте главно с нея и мускулите ѝ са по-развити.

— Добре, а за смъркането на енфие и франкмасонството?

— Простете ми, че ще ви разоблича в нарушение на строгия устав на вашия орден, но явно сте забравили, че на вратовръзката ви е забодена карфица със знака на франкмасоните.

— О, да. Наистина съм я забравил. Но как разбрахте, че продължително съм писал?

— Много просто, каква друга може да е причината петнайсетина сантиметра от долната страна на десния ви ръкав да е така излъскана, а на левия при лакътя да има чупка, която се получава, когато човек си подпира ръката на бюрото, докато пише?

— Добре, а за Китай?

— Над дясната ви китка е татуирана риба. На тази инквизиция сте се подложили в Китай. Посветил съм много време на изучаването на различните методи на татуировка, писал съм дори и трудове на тази тема. Никъде другаде по света освен в Китай не оцветяват люспите на рибите в бледорозово. А китайската монета, която е окачена на ланеца ви, напълно затвърди извода ми.

Джейбс Уилсън се разсмя гръмогласно.

— Ето какво било! — възкликна той. — В първия момент бях поразен от ясновидските ви способности, а сега разбирам, че работата е съвсем проста.

— Започвам да си мисля, Уотсън — рече Холмс, — че правя голяма грешка, като давам такива разяснения. Както знаеш, *Omne ignotum pro magnifico* — или преведено на английски: „Всичко неизвестно се смята за възвишено“ — и ако продължавам да изпадам в

откровения, има опасност скромната ми репутация да се провали. Успяхте ли да намерите обявлението, господин Уилсън?

— Да, намерих го — отвърна Уилсън, забил грубия си червен показалец някъде по средата на колоната с обявления. — Ето го! Всъщност с него започна всичко. Прочетете го сам, сър.

Взех вестника и прочетох следното:

КЛУБ НА ЧЕРВЕНОКОСИТЕ

В изпълнение на завещанието на покойния Изикиа Хопкинс от Лебънън, щат Пенсилвания, се открива място за нов член на клуба със заплата четири лири седмично за напълно номинална служба. Всички червенкоси мъже, здрави тялом и духом, могат да кандидатстват за мястото. Желаетелите да се явят в понеделник в единайсет часа при Дънкън Рос в клуба на улиците „Флийт“ и „Поупс корт“.

— Какво, по дяволите, означава това — възкликнах, след като прочетох обявлението два пъти.

Холмс се подсмихна и се размърда на стола си, както имаше обичай да прави, когато беше в повишено настроение.

— Доста е странно, не намираш ли? — обърна се той първо към мен и после към Уилсън: — А вие, господин Уилсън, сега накратко ни разкажете всичко за себе си, за семейството си и каква роля изигра обявлението във вашия живот. Уотсън, моля те, отбележи си преди това кой е вестникът и от коя дата е.

— „Морнинг Кроникъл“ от 27 април 1890 година. Точно отпреди два месеца.

— Добре. Започвайте, господин Уилсън.

— Както вече ви казах — рече Джеймс Уилсън, като попи потта, избила по челото му, — аз имам малка заложна къща на „Сакс-Кобърг скуеър“, близо до Сити. Работя на дребно и в последните години изкарвах, колкото да преживявам. Някога можех да си позволя да държа двама помощници, но сега имам само един. И него едва ли щях

да наема, ако не се бе съгласил да му плащам половин надница, а срещу останалото, което му се полага, да го уча на занаята си.

— Как се казва този услужлив младеж? — попита Шерлок Холмс.

— Името му е Винсънт Сполдинг и вече е преминал младежките години. Трудно ми е да определя възрастта му. Но по-умел помощник от него едва ли бих могъл да си намеря. Много добре знам, че може напълно самостоятелно да върши тази работа и да печели два пъти повече, отколкото получава при мен, но в края на краищата, щом това положение го задоволява, не е в мой интерес да му подказвам подобна мисъл.

— Да, наистина. За вас очевидно е от голяма полза, че имате помощник, който навсякъде другаде би получавал пълното си възнаграждение. В днешно време малцина работодатели попадат на толкова добросъвестни служители. Струва ми се, че помощникът ви е не по-малко странен от обявлението, което ни дадохте да прочетем.

— Е, и той си има своите слабости — рече Уилсън. — Не съм срещал човек, така страстно отдаден на фотографията. Непрекъснато щрака с апарата, наместо да посвети времето си на по-полезни неща, после бърза да се напъха в зимника като заек в дупката си, за да проявява снимките, които е направил. Това му е главният недостатък, но пък е толкова добър работник, че не го упреквам.

— Все още работи и живее при вас, предполагам?

— Да, сър. Той и едно четиринайсетгодишно девойче, което ни сготвя по нещичко и от време на време чисти — това е цялото ми домакинство. Аз съм вдовец без деца. Тримата живеем тихо и скромно, имаме си покрив над главата, плащаме си всички дългове и не правим никому нищо лошо. Първото, което смути спокойствието ни, беше това обявление. Точно преди осем седмици Сполдинг влезе в кантората с този вестник в ръка и каза: „Жалко, че Господ не ме е създал червенокос, господин Уилсън.“ „Защо?“ — попитах. „Защо ли? — отвърна ми той. — Защото се открива място за нов член в Клуба на червенокосите. Който го заеме, ще се опаричи. Доколкото разбирам, местата са повече от кандидатите и попечителите си блъскат главата какво да правят с поверените им средства. Да можех само да променя цвета на косите си, набързо щях да се намърдам в това топло гнезденце.“ „Чакай, чакай, я ми разкажи по-подробно“ — подканих го

аз. Знаете ли, господин Холмс, по характер съм човек домосед и тъй като не тичам аз да гоня работата, а тя сама идва при мен, понякога минават цели седмици, без да си подам носа навън, затова не знам какво става по света, и с нетърпение чакам да науча някоя новина. „И никога не сте чували за Клуба на червенокосите!“ — възкликна Сполдинг с ококорени от изненада очи. „Не, никога.“ „Много странно, тъй като сте крайно подходящ кандидат за свободното място.“ „А колко ли ще може да се печели от това?“ „Около двеста лири годишно, но работата е много лека и няма никак да пречи, ако човек си има и друго занимание.“ Можете да си представите как наострих уши, тъй като търговията ми със заложени вещи от няколко години върви слабо и двеста лири допълнителен доход биха ми дошли много добре. „Разкажи ми всичко, което знаеш“ — помолих Сполдинг. „Ето — отвърна ми той, сочейки обявлението, — уверете се сам. Клубът иска да попълни едно място и дава адреса на желаещите да получат по-подробна информация. Доколкото знам, основан е от един особняк, американски милионер, Изикиа Хопкинс. Самият той бил червенокос, затова изпитвал голяма симпатия към всички червенокоси и когато починал, се разбрало, че е поверил огромното си състояние на попечители с изричното нареждане то да бъде използвано за осигуряване прилична издръжка на хора със същия цвят на косата като неговия. Както съм чувал, срещу крайно лека работа те получават много прилично възнаграждение.“ „Но — възразих аз — сигурно милиони червенокоси ще пожелаят да заемат това свободно място.“ „Не чак толкова много, колкото си мислите — отвърна ми той. — Условието е да са лондончани и да са на средна възраст. Този американец е прекарал младите си години в Лондон и е пожелал по някакъв начин да се отплати на града, който му е предоставил условия да стане заможен. Освен това има още една важна уговорка. Не става въпрос изобщо за всички хора с червени коси, да речем, със светлочервени или тъмnochервени, а само с ослепително огненочервени. Вие например, господин Уилсън, имате пълното основание да си опитате късмета. Не съм сигурен обаче дали заради неколкостотин лири си заслужава да занемарявате основната си работа.“ Както сами виждате, господа, моята коса е именно с този богат, наситен огненочервен оттенък и тъкмо това ме подтикна да си опитам късмета, защото, ако решаването на въпроса зависеше от

такова условие, щях да имам предимство пред мнозина други кандидати. Сполдинг очевидно бе добре запознат с подробностите и като прецених, че може да ми бъде полезен, му наредих да затвори капачите на прозорците и да тръгне с мен. Той явно много се зарадва, че вместо да работи, ще се поразходи, заключихме кантората и поехме към посочения в обявлението адрес. Едва ли в живота ще ми се случи повторно да видя подобно зрелище, господин Холмс. От север, от юг, от изток и от запад в отговор на обявлението към Сити се стичаха хора с всички възможни оттенъци на червено в косата си. Улица „Флийт“ се беше задръстила от червенокоси, а „Поупс корт“ приличаше на огромна сергия, отрупана с портокали. Не съм допускал, че в Англия има толкова много червенокоси. Обявлението бе привлякло кажи-речи половината население на страната ни. Не съм допускал също, че червеният цвят може да има толкова разнообразни оттенъци — сламено, лимонено, портокалово, тухлено, рижо като козината на ирландски сетер, глинено и още, и още. Но както ми беше казал Сполдинг, малцина бяха с огненочервена коса като моята. И все пак, като видях колко народ чака, се обезкуражих и понечих да си тръгна, Сполдинг обаче не искаше да ме пусне за нищо на света. Какво прави, какво струва, с блъскане, с бутане накрая успя да ме преведе през тълпата и се добрахме до стълбата, която водеше към въпросния клуб. По нея се движеха два потока от хора — едните се качваха с надежда, а другите слизаха разочаровани. Ние успяхме да се промушим между тях и се озовахме в самата канцелария.

— Това, което разказахте дотук, е доста интересно — обади се Холмс, когато нашият посетител замълча, за да поосвежи паметта си с голяма щипка енфие. — Моля, продължавайте!

— В канцеларията имаше само два дървени стола и една чамова маса, зад която седеше дребен човек с коса, по-огненочервена и от моята. Разменяше по няколко думи с всеки влязъл кандидат и набързо го отпращаше, като му намираше някакъв недостатък, противоречащ на условията. Явно не беше така лесно човек да се добере до примамливото място. Когато дойде нашият ред, дребничкият човек ме посрещна далеч по-приветливо, отколкото останалите. Дори затвори вратата, за да не влизат други хора, та да проведем разговора на спокойствие. „Това е господин Джейбс Уилсън — представи ме моят помощник, — който желае да заеме свободното място в клуба.“ „И е

напълно подходящ за него, защото отговаря на изискванията — отвърна дребничкият. — Отдавна не съм срещал човек с истински огненочервена коса.“ Отстъпи крачка назад, наклони глава и така се загледа в косата ми, че аз се почувствах крайно неловко. После се втурна внезапно към мен, стисна ми ръката и най-сърдечно ме поздрави. „Няма място за двоумение — рече той. — Вярвам, че ще ме извините обаче, ако първо взема някои предохранителни мерки.“ При тези думи сграбчи косата ми с две ръце и започна така да я тегли, че накрая изкрещях от болка. „Виждам, че очите ви се насълзиха — каза дребничкият и ми пусна косата, — значи всичко е редовно. Налага се да бъдем бдителни, нали разбирате. На два пъти се опитаха да ни излъжат с перуки и веднъж с боя. Ако ви разкажа с какви мошеници съм се сблъсквал, ще загубите доверие в човешкия род.“ Той отиде до прозореца и се провикна с пълно гърло, че мястото е попълнено. Отдолу се надигна разочарован ропот и тълпата започна да се разпръсква в различни посоки, докато накрая останахме само двама червенокоси — аз и чиновникът. „Казвам се Дънкан Рос — представи ми се дребничкият — и съм един от попечителите на имуществото, което ни предостави нашият уважаван благодетел. Женен ли сте, господин Уилсън? Имате ли семейство?“ Отговорих, че съм вдовец без деца, а той смръщи леко чело и рече: „Колко жалко! Това е сериозна пречка. Жалко наистина, че не сте женен. Клубът има за цел не само да подкрепя материално червенокосите, но и да допринася за увеличаването на техния брой. А при вас, след като не сте задомен, условието няма да може да бъде напълно спазено.“ Усетих силно разочарование, господин Холмс, защото си помислих, че това ще стане причина да не получа мястото, но той, след като размисли няколко минути, ме увери, че ще гледа да уреди работата. „При друг случай — рече той — това обстоятелство би се оказало фатално, но за човек с толкова рядко срещан цвят на косата сме длъжни да направим известна отстъпка. Кога ще можете да поемете новите си задължения?“ „Затруднен съм да ви отговоря незабавно, тъй като не мога да изоставя напълно малкото си предприятие“ — отвърнах аз. „О, не се безпокойте за това, господин Уилсън — услужливо се намеси Винсът Сполдинг, — мисля, че ще успея да се справя с работата вместо вас.“ „В кои часове ще бъда зает?“ — попитах аз. „От десет до два.“ В заложените къщи, както знаете, господин Холмс, най-голям оборот става вечер, и

то главно в четвъртък и петък, преди получаване на надниците, затова нямаше да ми бъде неудобно да използвам сутрините да припечеля допълнителното възнаграждение. Бях сигурен и в способностите на моя помощник и знаех, че ще върши работата добре и без мен. „Удобно ми е да идвам в тези часове — отвърнах. — А какво ще бъде заплащането?“ „Четири лири на седмица.“ „И какво ще работя?“ „О, работата ви ще бъде съвсем номинална.“ „Какво разбирате под номинална работа?“ „Ще трябва неотлъчно да стоите в клуба или поне в сградата. Излезете ли дори за малко, ще загубите мястото. В завещанието това условие е упоменато изрично. Преди всичко от него ще зависи бъдещото ви положение.“ „Е, четири часа на ден няма да ми е толкова трудно да издържа.“ „И запомнете, никакви оправдателни причини не се признават — нито болест, нито някаква важна работа. Стойте си на мястото, иначе загубвате службата.“ „А с какво по-точно ще се занимавам?“ „Ще преписвате «Енциклопедия Британика». Ето ви първия том. Сам ще си набавите мастило, перо и попивателна хартия, а ние ви осигуряваме тази маса и този стол. Готов ли сте да започнете от утре?“ „Разбира се“ — отвърнах. „В такъв случай, довиждане, господин Джейбс Уилсън, и ми позволете още веднъж да ви поздравя за доходното място, което имахте щастието да спечелите.“ Изпрати ме с поклон от стаята и аз си тръгнах с моя помощник толкова радостен, че не намирах думи, за да изразя приповдигнатото си настроение. През целия ден случилото се не ми излизаше от ума, вечерта обаче въодушевлението ми взе да спада. Започнах да се съмнявам дали зад цялата тази работа не се крие някаква шега или измама. Трудно ми беше да повярвам, че някой може да завещае цялото си състояние за основаването на подобен клуб, който да пилее парите за такова безполезно нещо, като преписването на „Енциклопедия Британика“. Винсънт Сполдинг всякак се стараяше да ме насърчи, но когато дойде време да си лягам, вече твърдо бях намислил да се откажа. На сутринта обаче все пак реших да отида и да видя какво ще стане. Купих за едно пени шише мастило и с паче перо и седем листа хартия голям формат се отправих към „Поупс корт“. За моя изненада и задоволство всичко бе според уговорката. Масата беше приготвена за писане и господин Рос беше там, за да се увери дали ще дойда навреме. Нареди ми да започна от буква „А“ и си излезе, но минаваше от време на време да види как ми върви работата. В два часа дойде да

ми каже, че мога да си тръгвам, похвали ме, че съм успял да препиша толкова много, излязохме и той заключи вратата на канцеларията. Така продължих да ходя всеки ден. В събота господин Рос ми наброи четири златни лири — надницата ми за изтеклата седмица. Мина още една седмица и още една. Всяка сутрин ходех в десет и си отивах в два. С течение на времето работодателят ми започна да минава само по веднъж за цялата сутрин, докато изобщо престана да идва. Аз, разбира се, не смеех да напусна нито за миг помещението, защото не бях сигурен дали все пак няма да се появи, а службата много ми харесваше, пък ми носеше и добър доход, та не исках да рискувам да я загубя. Така изтекоха осем седмици, бях преписал вече статиите за абатството, артилерията и архитектурата, за Атика и се надявах с това усърдие скоро да стигна до буква „Б“. Доста се бях охарчил за хартия и бях изписал толкова много листове, че вече едва се побираха на полицата. И изведнъж всичко свърши.

— Как така свърши?

— Да, сър, днес сутринта. Отидох както обикновено на работа в десет часа, но вратата беше заключена и на нея беше забодено с кабарче малко квадратно картонче. Ето, вижте го и прочетете сам — и той подаде едно бяло картонче с големината на лист от бележник, на което пишеше следното:

КЛУБЪТ НА ЧЕРВЕНОКОСИТЕ

е разпуснат

9 октомври 1890 г.

Двамата с Холмс прочетохме краткото съобщение, после погледнахме унилото лице на клиента ни. В първия миг историята ни се стори толкова комична, че без да се замисляме дали зад нея не се крие нещо сериозно, прихнахме в гръмогласен смях.

— Не виждам какво толкова смешно има — викна Уилсън, почервенял до корена на огненочервените си коси. — Ако не можете да направите друго, освен да ми се присмивате, ще потърся помощ другаде.

— Не се вълнувайте, моля ви — успокой го Холмс и го бутна да седне отново на стола, от който той се беше надигнал. — За нищо на

света не бих се отказал да разследвам вашия случай. Отдавна не ми е попадало нещо толкова необичайно и то вече разбужда детективския ми нюх. Но, съгласете се, в историята има и нещо доста комично. А сега, моля, разкажете ни какво направихте, като намерихте картончето с обявата на вратата.

— Толкова се изумих, сър, че известно време се чудех какво да предприема. После обиколих близките кантори, но никъде нищо не знаеха. Най-сетне потърсих собственика на сградата, някакъв счетоводител, който живее на партерния етаж, и го попитах може ли да ми каже какво се е случило с Клуба на червенокосите. Той ми отвърна, че никога не е чувал за такъв клуб. Тогава го попитах за Дънкан Рос. Той отговори, че името не му е познато. „Става дума за господина от №2“ — поясних аз. „Кой? Червенокосият ли?“ „Да.“ „О — възкликна собственикът, — но той се казва Уилям Морис. Адвокат, който временно ползваше моето помещение, докато му подредят новата кантора. Вчера се изнесе.“ „Къде мога да го намеря?“ „Как къде? В новата му кантора.“ Той ми съобщи адреса. Улица „Кинг Едуард“ 17, недалеч от катедралата „Сейнт Пол“. Втурнах се натам, но на посочения адрес намерих работилница за гети и никой от работниците не беше чувал нито за Уилям Морис, нито за Дънкан Рос.

— И какво направихте тогава? — попита Холмс.

— Прибрах се вкъщи на „Сакс-Кобърг скуеър“, за да се посъветвам с моя помощник. Но той с нищо не можа да ми помогне. Каза ми само, че ако изчакам спокойно, навярно ще получа някакво съобщение по пощата. Работата обаче не търпеше отлагане, господин Холмс, защото не ми се искаше да изпусна тази чудесна служба, без да се опитам да си я възвърна, и тъй като вие сте прочут със съветите, които давате на невинни хора, изпаднали в беда, дойдох право при вас.

— Постъпили сте много разумно — отвърна Холмс. — Това, което ви се е случило, е изключително интересно и аз с удоволствие ще се заема да го изясня. От вашия разказ заключавам, че зад тази история може би се крие нещо далеч по-сериозно, отколкото изглежда на пръв поглед.

— За мен най-сериозно е това, че губя по четири лири седмично — ядосано рече Уилсън.

— Е, едва ли имате основание — отбеляза Холмс — да сте недоволен от този крайно необичаен клуб. Тъкмо обратното.

Доколкото разбирам, спечелили сте трийсетина лири и сте обогатили знанията си с всички статии от „Енциклопедия Британика“, започващи с буквата „А“. С една дума, нищо не сте загубили.

— Така е, сър, но искам да разбера кои са тези хора и с каква цел си направиха тази шега с мен, ако, разбира се, наистина се окаже шега. Доста скъпичка им излезе — цели трийсет и две лири.

— Ще се опитаме да изясним всички тези неща, но първо искам да ви задам няколко въпроса, господин Уилсън. Вашият помощник, който ви обърна внимание върху обявлението във вестника... колко време работи при вас?

— Около месец.

— Как попаднахте на него?

— Пуснах обява и той се яви.

— Единственият кандидат ли беше за мястото?

— Не, имаше още неколцина.

— Защо се спряхте на него?

— Защото ми се стори сръчен и не прояви претенции за заплащането.

— Съгласи се да работи срещу половин надница, нали така?

— Да.

— А как изглежда този Уинсънт Сполдинг?

— Дребен, но як и много пъргав, с голобрадо лице, макар да приближава трийсетте. На челото си има бял белег, сякаш мястото е изгорено с някаква киселина.

Холмс се поизправи в креслото си, явно силно заинтригуван.

— Така и предполагам — рече той. — Да сте забелязали да има дупки за обеци на ушите?

— Да, има, сър. Обясни ми, че някаква циганка му ги била пробила, когато бил дете.

— Хм! — тихо възкликна Холмс, отпусна се отново в креслото и се замисли дълбоко. — Още ли работи при вас?

— Да, сър, нали ви казах, че преди малко разговарях с него в кантората.

— А добре ли си изпълняваше задълженията, докато отсъствахте?

— Не мога да се оплача, сър. Освен това сутрин обикновено имаме малко клиенти.

— А сега можете да си вървите, господин Уилсън. Надявам се до ден-два да мога да ви дам някакво обяснение по въпроса. Днес е събота, вярвам, че до понеделник ще съм готов със заключението си.

— Е, Уотсън — каза Холмс, след като нашият посетител си излезе, — имаш ли някакви предположения по въпроса?

— Никакви — признах си откровено аз. — Историята е прекалено тайнствена.

— Обикновено — рече Холмс — колкото по-заплетен изглежда даден случай, толкова по-лесен е за разгадаване. Най-голямата трудност срещам при ясните и прости на пръв поглед престъпления също както е трудно да определиш характера на човек с безлични черти на лицето. Но с този случай трябва да се заема незабавно.

— И с какво смяташ да започнеш? — попитах.

— Първо ще изпуша една лула — отвърна Холмс. — За разрешаването на тази задача ми е нужно време колкото за три лули и те моля за около час да не ми говориш.

Той се сви в креслото си, присви колене и почти ги опря до орловия си нос, затвори очи и засмука лулата си, която стърчеше от устата му като човката на странна птица. По едно време ми се стори, че е заспал, и тъкмо когато мен също започваше да ме наляга дрямка, той скочи неочаквано с изражението на човек, взел важно решение, и остави лулата си на полицата на камината.

— Следобед в „Сейнт Джеймс хол“ ще свири Сарасате — изуми ме Холмс със забележката си. — Кажи ми, Уотсън, ще можеш ли да лишиш твоите пациенти от грижите си за няколко часа?

— Днес нямам никакви посещения. Поначало лекарската практика не ми отнема много време.

— В такъв случай вземай си шапката и да тръгваме. Искам да пообиколим Сити и пътьом ще хапнем някъде на крак. Доколкото видях, програмата е преди всичко немска, а аз предпочитам немската музика пред италианската и френската. Тя настройва човек към самовглъбяване, тъкмо онова, което ми е нужно сега. Да вървим!

С подземната железница стигнахме до Алдъргейт и после повървахме няколко минути до „Сакс-Кобърг скуеър“, откъдето бе започнала необичайната история, която бяхме изслушали сутринта. „Сакс-Кобърг скуеър“ всъщност се оказа безлюдно площадче с претенцията за аристократичен стил, затворено от четири редици

овехтели двуетажни тухлени къщи с прозорци, обърнати към оградено с железен парапет подобие на градинка, в която сред тревата бяха прораснали бурени, а тук-там се мъдреха повехнали олеандрови храсти, повели отчаяна битка за оцеляване в наситения със сажди и дим въздух. Украсена с три позлатени топчици кафява табела с името „Джейбс Уилсън“, изписано с бели букви, бе окачена над входа на една от ъгловите сгради, за да ни напъти към кантората на нашия червенокос клиент. Шерлок Холмс се спря пред къщата, наклони глава на една страна и с присвити клепачи, които наполовина скриваха яркия блясък на очите му, я огледа внимателно, после бавно тръгна по улицата и огледа и останалите къщи. Върна се при кантората на Уилсън и след като потропа два-три пъти с бастуна си по плочника, почука на вратата. Незабавно отвори пъргав, интелигентен на вид, гладко обръснат младеж и го покани да влезе.

— Благодаря ви — рече Холмс, — само исках да попитам как мога да стигна от тук до „Странд“.

— На третата пряка свивате вдясно, а после на четвъртата вляво — бързо отговори младият човек и затвори вратата.

— Ловък е, няма що — отбеляза Холмс, като си тръгнахме. — По моя преценка заема четвърто място сред големите авантюристи в Лондон, а по дързост бих го наредил дори на трето. Доста съм чувал за него.

— Очевидно помощникът на господин Уилсън играе някаква роля в тайнствената история с Клуба на червенокосите — рекох. — Сигурен съм, че го попита за пътя просто за да можеш да го видиш.

— Не него самия.

— А какво тогава?

— Коленете на панталоните му.

— И какво откри?

— Това, което очаквах.

— Защо потропа на плочника?

— Драги ми, докторе, сега е време за разследване, не за разговори. Трябва да разузнаем всичко за неприятелския лагер. Вече научихме нещичко за „Сакс-Кобърг скуеър“. Предстои ни да погледнем какво има от обратната му страна.

Улицата, на която се озовахме, след като завихме зад ъгъла, се различаваше от пустото площадче, както гърбът на картината — от

лицето ѝ. Намирахме се на една от главните пътни артерии, която свързва Сити със северната и източната част на града. Платното бе задръстено от неспирни потоци коли в двете посоки, плочниците бяха почернели от забързани тълпи пешеходци. Гледахме луксозните магазини и представителните търговски кантори и ни беше трудно да си представим, че граничат със занемарения и пращен „Сакс-Кобърг скуеър“, който току-що бяхме напуснали.

— А сега отново на работа — рече Холмс, като застана на ъгъла и плъзна поглед по улицата. — Трябва да запомня точно реда, в който са разположени сградите. Едно от увлеченията ми е да изучавам подробно всяко кътче на Лондон. Започваме с тютюнопродавницата на Мортимър, магазинчето за вестници, после идват Кобъргският клон на Градската и Областна банка, вегетарианският ресторант, каретното депо на Мак Фърлин и стигаме до следващата пресечка. С това работата ни тук, Уотсън, привърши и вече можем да си позволим малък отдых. Сандвич с чаша кафе и се пренасяме в царството на цигулковата музика, в царството на хармонията, изяществото и възвишеността, където няма да ни досаждат никакви червеноси клиенти със загадъчни истории.

Приятелят ми беше не само страстен почитател на музиката и крайно надарен изпълнител, но и композитор на произведения с изключително високи достойнства. Седнал в едно кресло на първия ред в концертната зала, той прекара целия следобед в пълно блаженство, като движеше плавно тънките си дълги пръсти в такт с музиката. По лицето му играеше лека усмивка, а погледът му се рееше замечтано. В този момент едва ли някой би разпознал в него детектива Холмс, безпощадния Холмс, ненадминатия с изобретателността си неуморим преследвач на престъпници. Удивителното в характера му бе способността да раздвоява личността си, сякаш в него се бореха две начала, и аз често се питах дали изключителната му проникателност и педантичност не се бяха породили като защитна реакция срещу романтичността и сантименталността, вложени от природата в него. Пълната отпуснатост и апатия се редуваха с изблици на неудържима енергия. Случеше ли се Холмс да остане няколко дни спокоен в креслото, увлечен в музикалните си импровизации, с черния туш и нотните листове в ръце, знаех от наблюдения, че това е затишие пред буря. Изведнъж го завладяваше страстта за преследване, ловджийският

му нюх се разбуждаше, интуицията му бе нащрек и хората, които не познаваха методите му, започваха да гледат на него с подозрение, сякаш бе човек със свръхестествени способности. Като видях с какво упоение слушаше музиката този следобед в „Сейнт Джеймс хол“, разбрах, че за онези, по чиито дири бе решил да тръгне, приближава опасен момент.

— Навярно се каниш да се прибиращ у дома, докторе? — каза той, като излизахме от концерта.

— Да, такива са ми намеренията.

— А на мен ми предстои да свърша още една работа, която ще ми отнеме навярно няколко часа. Историята на „Сакс-Кобърг скуеър“ е сериозна.

— Така ли смяташ наистина?

— Подготвя се голямо престъпление, но имам основания да смятам, че ще ни стигне времето да го предотвратим. Жалкото е, че днес е събота, и това малко усложнява нещата. Довечера ще ми е нужна твоята помощ.

— В колко часа?

— Не по-рано от десет.

— Точно в десет ще бъда на улица „Бейкър“.

— Чудесно. И да те предупредя, докторе, не е изключено да изпаднем в опасна ситуация, затова пъхни в джоба си военния револвер.

Холмс ми махна с ръка, обърна се кръгом и за миг изчезна в тълпата. Не се смятам за глупав човек, но когато се случи да сътруднича на Шерлок Холмс, винаги ме обзема чувство на потиснатост, както и съмнение, че умствените ми способности не са на нужната висота. Чух разказа, който чу и той, видях онова, което видя и той, но от думите му личеше, че е разбрал не само какво се бе случило, но и какво предстоеше да се случи, докато за мен историята продължаваше да бъде съвсем непонятна загадка. По пътя към къщи в Кенсингтън не спирах да размишлявам за необикновената случка с червенокосия преписвач на „Енциклопедия Британика“, за посещението ни на „Сакс-Кобърг скуеър“ и за обезпокоителното предупреждение, което Холмс ми отправи на раздяла. Докъде щеше да бъде среднощната експедиция и защо трябваше да бъда въоръжен? Къде щяхме да ходим и какво щяхме да правим? Холмс ми бе

намекнал, че голобрадият помощник на червенокосия ни клиент е опасна личност, човек, способен да извърши голямо злодеяние. Опитвах се да намеря отговор на тези въпроси, но усилията ми оставаха напразни. Накрая се отчаях и реших да изчакам до вечерта с надеждата, че тогава случаят вероятно ще ми се изясни.

В десет без петнайсет излязох от къщи, прекосих Хайд парк, минах по улица „Оксфорд“ и стигнах до улица „Бейкър“. Пред къщата бяха спрели два файтона. Като влязох в ходника, чух от горния етаж да долитат гласове. Заварих Холмс да разговаря оживено с двама мъже. Единият от тях беше полицейският инспектор Питър Джоунс, а другият беше висок слаб господин със строг израз на лицето, с лъскав цилиндър и елегантен, безупречно ушит редингот.

— О, ето че всички се събрахме — възкликна Холмс, закопча двуредното си три четвърти палто от дебел плат и взе от закачалката ловджийския си камшик с масивна дръжка. — Уотсън, струва ми се, че познаваш господин Джоунс от Скотланд ярд? Позволи ми да ти представя и господин Мериуедър, който също ще се включи в тазвечерното ни приключение.

— Както виждате, докторе, ние с господин Холмс отново ще ловуваме заедно — рече с присъщата си самонадеяност Джоунс. — Той блестящо умее да подготвя лова, но не може да мине без стара хрътка, която да докопа дивеча.

— Дано само не препускаме на халос по следите на въображаем дивеч — мрачно отбеляза господин Мериуедър.

— Имайте пълно доверие в господин Холмс, сър — авторитетно го успокои инспекторът. — Той действа по свои методи, които, ще си позволя да отбележа, според мен се градят преди всичко на предположения и богато въображение, но детективският му нюх е неоспорим. Трябва да призная, че за разкриването на убийството на Шолто и грабежа на скъпоценностите от Агра заслугата беше всъщност негова, а не на полицията.

— Щом вие твърдите това, господин Джоунс, значи няма от какво да се тревожа. За голямо мое съжаление обаче ще се наложи да изпусна обичайния си съботен бридж. За пръв път от двацет и седем години ще се лиша от любимото си развлечение.

— Затова пък залогът тази вечер ще бъде стократно по-висок, отколкото на вашите партии бридж — заяви Шерлок Холмс, — а и

самата игра ще бъде далеч по-вълнуваща. Печалбата ви, господин Мериуедър, ще се равнява на близо трийсет хиляди лири, а вие, Джоунс, най-сетне ще успеете да заловите човек, когото отдавна търсите.

— Става дума за Джон Клей, убиец, крадец, фалшификатор на пари и документи. Млад човек, но изключително изкусен в професията си. Няма друг престъпник в Лондон, на когото с по-голямо удоволствие бих щракнал белезниците на ръцете. Интересна личност е този Джон Клей. Дядо му е бил херцог, а той самият е учил в Итън и Оксфорд. Колкото е изобретателен, толкова е и ловък в ръцете и макар че непрекъснато се натъкваме на следите му, все не успяваме да го заловим. Една седмица извършва обир с взлом в Шотландия, на следващата събира пари за изграждането на приют за сираци в Корнуол. От години тичам по петите му, но досега не съм успял да го зърна.

— Надявам се, че ще имам удоволствието да ви го представя тази вечер. И аз на няколко пъти съм имал леки сблъсъци с него и съм напълно съгласен с вас, че е един от най-ловките престъпници. Часът обаче вече минава десет и трябва да тръгваме. Ако обичате, настанете се двамата в първия файтон, ние двамата с Уотсън ще ви последваме с втория.

Но време на продължителното пътуване Шерлок Холмс не бе особено разговорлив. Седеше отпуснат на облегалката и си тананикаше мелодиите, които беше слушал следобеда. Файтонът с трополене ни преведе през безкраен лабиринт от осветени с газови фенери улички, преди да се доберем до улица „Фарингтън“.

— Вече сме съвсем близо — отбеляза моят приятел. — Господин Мериуедър е банков директор и е лично заинтересован от случая. Реших, че е добре да вземем и Джоунс. Той не е лош човек, само че не му стига умът за професията, която си е избрал. Има обаче едно положително качество — смел е като булдог и вкопчи ли се в жертвата си, стиска като рак. Ето че пристигнахме. Мериуедър и Джоунс вече са тук.

Спряхме на същата оживена улица, на която бяхме ходили сутринта. Освободихме файтоните и водени от господин Мериуедър, минахме по тесен коридор и през една странична вратичка, която той ни отвори. Последва втори коридор, който свърши пред масивен

железен портал. По вита каменна стълба стигнахме до още по-масивна врата. Господин Мериуедър се спря да запали един фенер и ни поведе през тъмен, миришещ на пръст ходник и след като отвори трета врата, ни въведе в огромен подземен склад, пълен с кошове и обемисти сандъци.

— Отгоре сте добре защитени — рече Холмс, като вдигна фенера и огледа тавана.

— Отдолу също — отбеляза господин Мериуедър, като потропа с бастуна си по каменните плочи, с които бе облицован подът. — Господи, кънти, сякаш е кухо възкликна той изумен.

— Моля ви, не вдигайте такъв шум — предупреди го строго Холмс. — Може да провалите нашата експедиция. Ако обичате, бъдете така добър и седнете на един от сандъците, за да не ни пречите.

Достолепният господин Мериуедър се настани на един от кошовете с обиден израз на лицето, а Холмс коленичи на пода и с помощта на фенера и лупата си започна да изследва внимателно процепите между каменните плочи. След няколко секунди, очевидно доволен от видяното, скочи на крака и прибра лупата в джоба си.

— Имаме на разположение най-малко един час — заяви той, — защото те едва ли ще предприемат никакви стъпки, преди да се уверят, че наивният ни червенокос клиент вече си е легнал. След това обаче няма да губят и секунда, защото, колкото по-бързо свършат работата си, толкова повече време ще им остане да се скрият. В момента се намираме, докторе, както навярно си се досетил, в хранилището на градския клон на една от най-големите лондонски банки. Господин Мериуедър е председател на управителния съвет и сам ще ти обясни какво привлича така силно вниманието на най-дръзките престъпници в Лондон към това хранилище.

— Нашето френско злато — прошепна господин Мериуедър. — На няколко пъти получихме предупреждение, че може би се подготвя опит да бъде откраднато.

— Френско злато ли?

— Да. Преди няколко месеца ни се наложи да увеличим оборотните си средства и за тази цел заехме трийсет хиляди наполеона от Банк дьо Франс. Разчуло се е, че не сме успели да разопаковаме парите и те все още са в хранилището. В коша, върху който седя, има две хиляди наполеона, подредени между листове оловно фолио.

Никога досега не сме съхранявали толкова големи златни резерви в един-единствен клон на банката и нашите директори силно се безпокоят.

— Съвсем основателно — отбеляза Холмс. — Вече е време да уточним плана на действие. Предполагам, че събитията, които очаквам, ще се развият най-много до един час. Междувременно, господин Мериуедър, ще трябва да прикрием светлината на фенера.

— И да останем в тъмното?

— За съжаление, да. Бях сложил колода карти в джоба си с намерението, както сме четирима, да изиграем един робер, за да не пропуснете обичайното си забавление, но като виждам колко сериозна е подготовката на врага, смятам, че е рисковано помещението да стои осветено. Много е важно всеки от нас да си избере удобна позиция. Тези хора са дръзки и безскрупулни и макар че ще ги нападнем неочаквано, не е изключено да наранят някого от нас, не вземем ли предпазни мерки. Аз ще застана зад този кош, а вие, Джоунс и Уотсън се скрийте зад онези двата. Щом осветя престъпниците, бързо ги обградете. Ако се опитат да открият огън, Уотсън, стреляй по тях без всякакви угризения.

Сложих заредения си револвер на един от дървените сандъци и приклеках зад него. Холмс затвори вратичката на фенера и ни остави в пълна тъмнина — нищо не виждах, все едно бях ослепял. Мирисът на нажежен метал обаче подсказваше, че фенерът продължава да гори и ще освети помещението веднага щом стане необходимо. И без това се чувствах силно напрегнат, а внезапно настъпилият мрак и спареният влажен въздух в подземията изопнаха нервите ми още повече.

— Има само един път за отстъпление — прошепна Холмс, — обратно през къщата на „Сакс-Кобърг скуеър“. Надявам се, че сте изпълнили нарежданията ми, Джоунс?

— На входната врата оставих един инспектор и двама полицаи.

— Значи сме завардили всички изходи. Сега ни остава да мълчим и да чакаме.

Стори ми се, че чакахме цяла вечност. По-късно, като преглеждах записките си, си дадох сметка, че всичко бе приключило само за час и петнайсет минути, но тогава имах чувството, че нощта вече е изтекла и навън се сипва зората. Не смеех да мръдна, макар че краката ми отмаляха и взеха да изтръпват от неудобното положение, в което бях

застанал. Както вече казах, нервите ми бяха изопнати до крайност, а слухът ми така се бе изострил, че дори различавах тежкото дълбоко сумтене на едрия тромав Джоунс от тихото, подобно на леко свистене дихание на банковия директор. От мястото си зад сандъка обхващах с поглед част от пода. Изведнъж между каменните плочи блесна нещо като слаба искра, която постепенно прерасна в жълта ивица. После в пода съвършено беззвучно се отвори тясна цепнатина и през нея се подаде една ръка — бяла, нежна, почти женствена, която започна да опипва осветеното пространство. Това трая около минута и ръката изчезна така неочаквано, както се беше появила. Отново настъпи мрак. Остана да блещука само бледата искра. След миг обаче една от огромните бели каменни плочи изскърца и с трясък се преобърна настрани, а на пода зейна квадратен отвор, през който заструи светлината на фенер. В отвора се показва главата на гладко избръснат човек, който, след като се озърна зорко, се хвана с ръце за двете страни на отверстието и започна постепенно да се изтегля нагоре. Когато успя да се подаде до кръста, опря коляно на пода. В следващия миг се изправи в цял ръст, застана до зейналата дупка и взе да тегли нагоре съучастника си — дребен и пъргав като него, с бледо лице и буйна яркочервена коса.

— Оттук нататък пречки няма — прошепна той. — Длетото и торбите са в теб, нали? По дяволите, скачай, Арчи, скачай! Аз сам ще се оправям.

Шерлок Холмс се стрелна иззад укритието си и сграбчи престъпника за яката. Съучастникът му се шмугна в дупката и аз чух звук от раздран плат, когато Джоунс се опита да го задържи за края на jakета. В снопа светлина от фенера се очерта дулото на револвер, но ловкият камшик на Холмс се стовари върху ръката на престъпника и оръжието издрънча на каменния под.

— Безсмислено е, Джон Клей — спокойно каза Холмс. — Вече не можете да ни се изплъзнете.

— Да, виждам — отвърна Джон Клей напълно невъзмутимо, — приятелят ми обаче успя да се измъкне. В ръцете ви останаха само парченца от дрехата му.

— Трима души го чакат на изхода — уведоми го Холмс.

— О, така ли? Предвидили сте всичко, както трябва. Поздравявам ви.

— И аз вас за находчивостта — отвърна Холмс. — Идеята ви за червенокосите е наистина крайно оригинална.

— Съвсем скоро отново ще се видите с приятеля си — обади се Джоунс. — Той се оказа по-бърз от мен при спускането в дупки. Имайте търпението само да ви сложа белезниците.

— Не ме докосвайте с мръсните си ръце — високомерно каза арестантът, когато белезниците щракнаха на китките му. — Сигурно не ви е известно, че в жилите ми тече кралска кръв. И бъдете така любезен да се обръщате към мен със „сър“ и „моля“.

— Разбира се — ухили се Джоунс подигравателно. — Моля ви, сър, качете се горе, за да можем да откараме с файтон ваша светлост в полицейския участък.

— Това отношение вече ме задоволява — спокойно каза Джон Клей, поклони се на трима ни и излезе бавно, охраняван от детектива.

— Повярвайте ми, господин Холмс — рече господин Мериуедър, докато ни извеждаше от хранилището, — не знам как банката би могла да ви се отблагодари и да ви възнагради. Няма съмнение, че вие успяхте да разкриете и да предотвратите по такъв съвършен начин най-хитро подготвения банков обир. Друг подобен случай не е имало в цялата ми практика.

— Аз самият имах да уреждам няколко лични сметки с господин Джон Клей — рече Холмс. — Похарчих една дребна сума във връзка с разследването, която се надявам банката да ми възстанови, но най-голямата ми награда е, че можах да взема участие в приключение, което няма равно на себе си, и да чуя необикновения разказ за Клуба на червенокосите.

— Знаеш ли, Уотсън — започна да ми обяснява Холмс в ранното утро, когато седнахме на чаша уиски със сода на улица „Бейкър“, — от самото начало ми беше ясно, че единствената възможна цел за появата на тази чудновата обява за Клуба на червенокосите и последвалото преписване на „Енциклопедия Британика“ е била да се отстрани нашият не особено интелигентен клиент от дома му за няколко часа всеки ден. Изключително хитър замисъл и успешно осъществен. Планът за действие очевидно е бил подсказан на изобретателния Клей от цвета на косата на неговия съучастник. Четирите лири седмично са

били примамката Уилсън да се хване в капана, а за тях тази сума е била нищожна, след като са се готвели да пипнат хиляди. Пускат обявлението във вестника, единият мошеник наема временно някаква канцелария, другият увещава наивника да кандидатства за свободното място и така успяват да го отстранят от къщата му за нужното им време. Още щом чух, че помощникът на Уилсън е приел да работи срещу половин надница, веднага ми стана ясно, че зад това се крие някаква по-особена причина.

— Но как можахте да отгатнете каква е причината?

— Ако в къщата имаше жена, щях да предположа, че става дума за тайна любовна история. Но жена не намерихме. Предприятието на нашия клиент е малко и той не притежава нищо ценно, което да си заслужава сложната подготовка и направените разноси. Това ми подсказа, че интересите им са били насочени към нещо извън къщата. Но какво? Припомних си увлечението на помощника към фотографията и навика му често и дълго да престоюва в сутерена. Сутеренът? Очевидно там се криеше ключът към разгадаването на тази заплетена история. Направих някои справки за загадъчния помощник и открих, че ми предстои среща с един от най-хладнокръвните и дръзки престъпници в Лондон. Значи той е вършел нещо в сутерена, нещо, което му е отнемало много часове всеки ден в продължение на месеци. Но какво точно? От всичко, което прехвърлих през ума си, най-вероятно ми се стори, че е прокопавал тунел към някаква друга сграда. Ти се учуди, когато потропах с бастуна по плочника. Искях да разбера дали сутеренът е под предната страна на къщата или под задната. Оказа се, че не е към предната. Тогавя позвъних и както очаквах, вратата отвори самият помощник. Имал съм вече няколко схватки и преди с този човек, но никога не го бях виждал. И този път не го погледнах в лицето. Интересуваха ме панталоните му. Сигурно си спомняш колко протрити, измачкани и замърсени бяха. Именно те свидетелстваха за дългите часове, които бе прекарал в копаене. Оставаше да се установи в каква посока води тунелът. Като завихме зад ъгъла и видях Кобъргския клон на Градската и Областна банка, залепен на гърба на къщата на нашия клиент, разбрах, че задачата е решена. Когато ти след концерта се прибра у дома, аз се отбих в Скотланд ярд, а после и при председателя на съвета на банковите директори. Какво стана по-нататък, видя сам.

— А как предвиди, че ще се опитат да извършат обира тъкмо тази вечер? — попитах аз.

— Закриването на клуба беше знак, че повече не се интересуват от отсъствието на господин Джейбс Уилсън от дома му, или, с други думи, че са прокопали тунела. Наложително е било да го използват незабавно, да не би някой случайно да го открие или златото да бъде преместено другаде. Избрали са съботата като най-удобен ден на седмицата, за да успеят през двата празнични дни да се укрият. Така стигнах до извода, кога именно ще действат.

— Решил си тази логическа задача блестящо — възкликнах аз с нескрито възхищение. — Такава дълга верига от обстоятелства, чиито брънки ти подреди на най-точните им места.

— Това ме спаси за известно време от скуката — прозя се Холмс. — Но, уви, започвам да усещам, че тя наново ме завладява. Целият ми живот представлява непрестанно усилие да избягам от скучното сиво всекидневие. И тези малки загадки ми помагат да го сторя.

— Но ти си истински благодетел на човечеството — възразих аз. Холмс сви рамене.

— Да, възможно е да принасям и някаква полза — отбеляза той. *L'homme n'est rien — l'œuvre c'est tout*^[1], както се е изразил Гюстав Флобер в едно писмо до Жорж Санд.

[1] Важен е не човекът, важно е делото (фр.). — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.